

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/206/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4614203286
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Pátrovičová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4614203286.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Renáty Pátrovičovej a sudcov JUDr. Kataríny Marčekovej a JUDr. Borisa Minksa, v právnej veci navrhovateľa: CD Consulting s.r.o., so sídlom Politických väzňů 1272/21, Nové Město, Praha 1, Česká republika, IČO: 26429705, právne zastúpený: Advokátska kancelária Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, Bratislava, IČO: 36864421, jej menom doc. JUDr. Branislav Fridrich, PhD., advokát a konateľ, proti odporkyni: U. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. XX, o zaplatenie zmenkovej sumy 751,27 eura s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany zo dňa 9. januára 2015 č. k. 6C/106/2014-43, takto

rozhodol:

Odvolačí súd pripúšťa čiastočné späťvzatie návrhu v rozsahu zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne zo sumy 781,27 eura od 01.11.2010 do 12.08.2013, zo sumy 751,27 eura od 13.08.2013 do zaplatenia, v tejto časti napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa z r u š u j e a konanie z a s t a v u j e .
V ostatnej zamietajúcej časti výroku a výroku o náhrade trov konania napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa p o t v r d z u j e .
Odporkyni nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľa podaný formou tlačiva podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa voči odporkyni domáhal zaplatenia zmenkovej sumy 751,27 eur so zmenkovým úrokom vo výške 0,25 % denne zo sumy 781,27 eur od 01.11.2010 do 12.08.2013, t. j. 1.984,43 eura, so zmenkovým úrokom vo výške 0,25 % denne zo sumy 751,27 eura od 13.08.2013 do zaplatenia, so 6% ročným úrokom zo zmenkovej sumy 781,27 eura od 20.12.2010 do 12.08.2013, čo predstavuje sumu 124,32 eura, so 6% ročným úrokom zo zmenkovej sumy 751,27 eura od 13.08.2013 do zaplatenia a zaplatenia zmenkovej odmeny vo výške 1/3 % zmenkovej sumy, teda 2,60 eura na tom základe, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavila odporkyňa dňa 12.08.2009 na zmenkovú sumu 781,27 eura a zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne od 01.11.2010 indosovaná zmenka je vistazmenkou s doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“, pričom ako indosant predložil zmenku na zaplatenie a odporkyňa ako vystaviteľ doposiaľ na zmenkovú sumu uhradila 30 eur. Odporkyni náhradu trov konania nepriznal.

Pri svojom rozhodovaní vyšiel zo zistenia, že odporkyňa dňa 12.08.2009 uzavrela so spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Bratislava zmluvu o úvere č. 402400053, na základe ktorej jej bol poskytnutý úver vo výške 450 eur a tento sa zaviazala zaplatiť spolu s poplatkom vo výške 438 eur, t. j. celkovo čiastku 880 eur v 12-ich mesačných splátkach po 74 eur počnúc dňom 10.09.2009. V zmluve nie sú uvedené úroky z úveru ani RPMN a odporkyňa podpisom na nej v osobitnom rámciku potvrdila prevzatie finančných prostriedkov. Vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru (ďalej len „VPPÚ“), v bode 17 je obsiahnutá dohoda o vyplnení zmenky, podľa ktorej na zabezpečenie peňažného záväzku

dlužníka vyplývajúceho z úverovej zmluvy voči veriteľovi ako remitentovi vystavil dlžník zmenku, v ktorej nie sú vyplnené zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Zmluvné strany sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní na prvej zo zmeniek remitent najskôr v deň, kedy sa stane celý dlh splatný okamžite, zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní na zmenke remitent tak, že ním bude deň, kedy sa stal splatný celý dlh. Zo zmenky vystavenej odporkyňou dňa 12.08.2009 na rad POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Bratislava zistil, že do nej bola vpísaná suma 781,27 eura a zmenkový úrok 0,25 % denne od 01.11.2010. Zmenka bola splatná pri predložení s doložkami „bez protestu“ a „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“ a nachádza sa na nej číslo zmluvy 402400053. Práva vyplývajúce zo zmenky boli spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Bratislava prevedené rubopisom na navrhovateľa. Poukázal tiež na skutočnosť, že v exekučnom konaní Okresného súdu Topoľčany sp. zn. 7Er/951/2012 sa POHOTOVOSTĚ s.r.o. ako oprávnená domáhala voči odporkyňi ako povinnej vymoženiu pohľadávky na základe exekučného titulu a to rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu Bratislava sp. zn. SR 00522/2011 zo dňa 17.03.2011, ktorým bola odporkyňi uložená povinnosť zaplatiť oprávnenému sumu 781,27 eura s príslušenstvom. Uznesením zo dňa 23.10.2012 č. k. 7Er/951/2012-11 bola žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie právoplatne zamietnutá a exekučné konanie bolo uznesením zo dňa 27.05.2013 č. k. 7Er/951/2012-40 zastavené. Konštatoval, že v tomto konaní si navrhovateľ uplatňuje nárok zo zmenky totožnej so zmenkou predloženou POHOVOSTĚOU, s.r.o. v exekučnom konaní. Právne svoje rozhodnutie oprel o článok 2 písm. a/, článok 3 ods. 1, 3, článok 5 a 6 ods. 1 Smernice 93/13/EHS, § 3 ods. 1, § 39, § 52 ods. 1 - 4, § 53 ods. 4 písm. k/, l/ Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o úvere (ďalej len „OZ“), § 2 písm. a/, b/, § 3 ods. 1, 2, § 4 ods. 1- 4, 6 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy o úvere, § 265 Obchodného zákonníka a tiež článok I § 10, § 11 ods. 1, § 14 ods. 1, § 17, § 5 ods. 1- 3, § 48 ods. 1 bod 2, § 75, § 77 ods. 1, 2 zák. č. 191/1950 Zb. zákona zmenkového a šekového. Vychádzajúc z ustálenej judikatúry Európskeho súdneho dvora dôvodil, že súd je v každom štádiu konania a v každom druhu konania povinný z úradnej povinnosti skúmať, či sa nejedná vo veci o spotrebiteľský právny vzťah a či sa naň použijú právne normy spotrebiteľského práva za účelom zabezpečenia ochrany spotrebiteľa. S ohľadom na to skúmal, či o takýto prípad nejde i v danej veci. Nestotožnil sa s argumentáciou navrhovateľa, že by mal postupovať podľa procesných pravidiel nariadenia č. 861/2007, opierajúc sa o jeho čl. 9 ods. 1, ako i z dôvodu, že nariadenie žiadne pravidlá o prípustnosti dôkazov neobsahuje, a preto v súlade s jeho čl. 19 je potrebné riadiť sa procesným právom Slovenskej republiky. V tejto súvislosti zdôraznil, že je povinnosťou súdu ex offa skúmať, či nejde o spotrebiteľský vzťah, pričom žiadne ustanovenie nariadenia nevylučuje skúmanie spotrebiteľského charakteru právneho vzťahu, a to aj v prípade, ak je odporca nečinný a nedoručí súdu odpoveď na žalobný návrh. Pre takýto prípad ustanovuje len, že aj napriek nečinnosti odporcu mal súd konať a vydať rozsudok, čo však neznamená, že vydaniu rozsudku nesmie predchádzať ex offa preskúmanie, či nejde o spotrebiteľský vzťah. V tejto súvislosti tiež uviedol, že cieľom nariadenia č. 861/2007 je zjednodušiť a zrýchliť cezhraničné konania s nízkou hodnotou sporu a na ne nadväzujúce vykonávacie konania, ale v žiadnom prípade nie vylúčiť v konaniach s nízkou hodnotou sporu ochranu spotrebiteľa, keďže vysoká úroveň ochrany spotrebiteľa je jedným zo základných princípov Európskej únie a je ustanovená aj v primárnom práve. Mal za to, že keďže ide o cezhraničný spor, bolo potrebné určiť rozhodné právo, ktorým sa daný spor má riešiť a v tomto smere dospel k záveru, že daný právny vzťah sa spravuje právnym poriadkom Slovenskej republiky, pretože zmenka bola vystavená v Slovenskej republike, kde je aj platobné miesto a aj sídlo pôvodného remitenta. Ďalej konštatoval, že vzhľadom na ust. článku 17 VPPÚ, na zhodu čísla uvedeného na zmenke s číslom zmluvy o úvere, zhodu údajov o vystaviteľovi a pôvodnom remitentovi zmenky s údajmi o veriteľovi a dlžníkovi v zmluve o úvere a zhodu dátumu vystavenia zmenky s dátumom podpisu zmluvy o úvere, zmenka predložená navrhovateľom bola vystavená odporkyňou ako zabezpečovacia zmenka k zmluve o úvere a to ako blankozmenka. Dôvodil, že vo všeobecnosti môže mať zmenka vystavená dlžníkom pri podpise úverovej zmluvy, resp. pri prevzatí úveru buď uhradzovaciu alebo zabezpečovaciu funkciu. V danom prípade, keďže ide o spotrebiteľský úver, je však uhradzovacia funkcia zmenky vylúčená vzhľadom na výslovný zákaz splnenia dlhu zmenkou alebo šekom podľa § 4 ods. 6 Zákona o spotrebiteľských úveroch a to na rozdiel od zabezpečovacej funkcie zmenky, ktorá bola v súvislosti so spotrebiteľskými úvermi zakázaná až s účinnosťou od 01. 01. 2011. Preto mohol považovať zmenku predloženú navrhovateľom, ktorá bola nesporne vystavená v súvislosti s poskytnutím spotrebiteľského úveru odporkyňi, len za zabezpečovaciu zmenku, nie za samostatnú a nezávislú zmenku prijatú na uhradenie dlhu odporkyne. Akcentoval, že predmetom konania je nárok navrhovateľa vyplývajúci z vlastnej vistazmenky vystavenej odporkyňou pôvodne vo forme blankozmenky na zabezpečenie nárokov spoločnosti POHOTOVOSTĚ zo

zmluvy o úvere a prioritne posudzoval, či zmluva, na základe ktorej vznikla pohľadávka zabezpečená zmenkou, je platná a či vôbec vzniklo právo na vyplnenie blankozmenky. V tomto smere argumentoval, že zmluva o úvere č. 402400053 je spotrebiteľskou zmluvou, napíňajúcou znaky spotrebiteľskej zmluvy podľa § 52 OZ, keďže ide o predtlačенú formulárovú (typovú) zmluvu, pri ktorej spotrebiteľ nemá možnosť ovplyvňovať jej obsah, zmluvnými stranami sú POHOTOVOSTĽ, s.r.o. ako veriteľ, konajúci v rámci svojej podnikateľskej činnosti a odporkyňa ako fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a bol teda spotrebiteľom. Na tejto skutočnosti nemení nič ani okolnosť, že v zmluve bolo vyznačené, že finančné prostriedky sa odporkyňi poskytujú na výkon podnikania, nakoľko z úradnej činnosti súdu sú mu známe zmluvy uvedeného veriteľa, uzatvárané v období rokov 2008 - 2010, v ktorých hoci dlžník nebol podnikateľ, bol označený účel na výkon povolania alebo zamestnania a aj najmä v exekučných konaniach boli tieto zmluvy označené za spotrebiteľské. Vychádzajúc z toho, že pri pochybnostiach o obsahu zmlúv platí výklad pre spotrebiteľa priaznivejší, mal za to, že dôkazné bremeno na preukázanie účelu vyznačeného v zmluve zaťažuje navrhovateľa, ktoré neunesol, a preto vychádzal z toho, že úver bol poskytnutý odporkyňi na súkromné účely. Dodal, že existujúce pochybnosti totiž treba odstrániť spôsobom známym pre dôkazné konanie, čo znamená, že aj nespotebiteľský charakter zmluvy musí byť preukázaný bezpečne, t.j. spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti, za čo nemožno považovať len všeobecný údaj v zmluve o jej uzavretí. Po preskúmaní zmluvy o úvere, vrátane VPPÚ dospel k záveru, že zmluva je koncipovaná tak, že je v nej hrubým spôsobom narušená rovnováha medzi právami a povinnosťami zmluvných strán a to najmä (ale nielen) v ustanoveniach o zabezpečovacích prostriedkoch, tieto sú výlučne na prospech veriteľa, keď obsahujú prakticky len povinnosti dlžníka a práva a výhody veriteľa, z ktorého dôvodu sa celá zmluva prieči dobrým mravom a je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, čo spôsobuje jej absolútnu neplatnosť. Z uvedeného dôvodu nemohlo tak POHOTOVOSTI, s.r.o. ako veriteľovi vzniknúť právo na vyplnenie blankozmenky z tejto zmluvy o úvere podľa jej bodu 17 VPPÚ a pokiaľ zmenka vyplnená bola, nemožno sa na základe nej úspešne domáhať akýchkoľvek práv. Svoj záver argumentačne podporil i poukazom na rozhodnutie NS SR zo dňa 06. 05. 2008 sp. zn. 4Obo/161/2007. Ďalej bol názoru, že keby aj nebola neplatná celá zmluva o úvere, právo na vyplnenie blankozmenky nemohlo vzniknúť aj z dôvodu, že dohoda o vyplnení zmluvy, bola súčasťou VPPÚ, ktoré neboli so spotrebiteľom individuálne dohodnuté, čo je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a teda neplatné. Dojednanie dohody o vyplnení zmenky považoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku aj podľa § 53 ods. 4 písm. k/ OZ, keď za nesplnenie záväzku pripúšťala možnosť veriteľa domáhať sa od spotrebiteľa neprimerane vysokej sumy (úrok 0,25 % denne) ako sankcie za nesplnenie záväzku a tiež podľa § 53 ods. 4 písm. l/ OZ, pretože prijatím zmenky preniesol dodávateľ dôkazné bremeno na spotrebiteľa. Za týchto okolností tak nevzniklo pôvodnému remitentovi právo na vyplnenie blankozmenky, blankozmenka sa vôbec nestala zmenkou a pôvodný remitent nemal práva a povinnosti z nej, preto ich ani nemohol indosamentom previesť na navrhovateľa. V prípade, že by pripustil, že neexistencia dohody o vypíňacom práve blankozmenky nemá tieto právne dôsledky, ale znamená právo majiteľa zmenky vyplniť blankozmenku bez akýchkoľvek obmedzení, musel by zároveň konštatovať, že konanie veriteľa ako spoločnosti poskytujúcej úvery, ktorá má pri svojej činnosti postupovať s náležitou opatrnosťou, nie je možné nepovažovať za zlomyseľnosť alebo aspoň za hrubú nedbanlivosť. Poukázal tiež na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 29. 02. 2012 č. k. 16CoE/164/2011-24, v ktorom tento súd vyslovil, že dohoda o vyplnení zmenky je neprijateľnou zmluvnou podmienkou podľa § 53 ods. 4 písm. k/, o/ OZ, pretože stavia spotrebiteľa do výrazne nevýhodnejšieho postavenia a sleduje cieľ obísť právne predpisy týkajúce sa ochrany spotrebiteľa. Ďalej konštatoval, že POHOTOVOSTĽ s.r.o., poskytla odporkyňi úver, pričom zmluva o úvere neobsahuje údaje o RPMN, ročnú úrokovú sadzbu a tiež priemernú hodnotu RPMN, podľa § 4 ods. 2 písm. h/ a k/ zák. č. 258/2001 Z.z, ktoré boli v čase uzatvorenia zmluvy povinnými údajmi. Ich neuvedenie tak má za následok, že od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky v zmluve neuvedené, pretože v súlade s § 4 ods.3 zák. č. 258/2001 Z. z. sa poskytnutý úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Mal za to, že pokiaľ navrhovateľ tvrdí, že súd musí skúmať len či zmenka obsahuje všetky náležitosti, nie však podmienky jej vystavenia a ani jej neprípustnosť, takýmto postupom by došlo k zneužitiu zmenkového inštitútu v neprospech odporkyne. Opierajúc sa o veľký počet exekučných vecí POHOTOVOSTI, s.r.o., ktoré konania boli zastavené a kde boli uplatnené práva zo zmlúv o úveroch dôvodil, že vedome a účelovo dochádza k indosácii zmienek, aby bola znemožnená obrana odporkyne ako spotrebiteľa. Výšku zmenkového úroku 0,25 % denne, čo predstavuje 91,25 % ročne označil za rozporný s dobrými mravmi (§ 3, § 39 OZ) a tak dohodu o vyplnení zmenky posúdil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá je od počiatku neplatná, z ktorého dôvodu pôvodný veriteľ nebol oprávnený zmenku vyplniť. Navyiac navrhovateľ nadobudol zmenky, pričom mu muselo byť známe, že tieto boli

vystavené v súvislosti so spotrebiteľskými úvermi, takže pri nadobúdaní zmenky vystavenej odporkyňou na rad konal na škodu odporkyne ako spotrebiteľa. Uzavrel, že pôvodnému remitentovi nevzniklo právo zmenku prijať, ani právo je vyplniť a tiež ani právo na žiadne plnenie z nej. Za tejto situácie ani navrhovateľ, ktorý zmenku nadobudol rubopisom sa nemôže na jej základe domáhať jej vyplatenia. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP tak, že v konaní úspešnej odporkyne ich náhradu nepriznal, pretože náhradu nežiadala a ani jej žiadne trovy nevznikli.

Tento rozsudok včas podaným odvolaním napadol navrhovateľ, domáhajúc sa jeho zmeny a vyhovenia návrhu v celom rozsahu. V dôvodoch svojho odvolania uviedol, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Argumentoval, že napadnuté rozhodnutie je prekvapivým rozhodnutím, čo predstavuje odňatie mu možnosti konať pred súdom. Prekvapivosť napadnutého rozhodnutia vzhliadol v skutočnosti, že odporkyňa uplatnený nárok nepoprela, no napriek tomu súd uplatnený nárok zamietol, a tiež vyplýva z rozporu napadnutého rozhodnutia s konštantnou judikatúrou NS SR. Pokiaľ súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s úverovou zmluvou, exekučným spisom a ďalšími listinnými dôkazmi, takéto dokazovanie nenavrhol, pričom podľa § 120 OSP dokazovanie v sporovom konaní je ovládané prejednávou zásadou, čo znamená, že súd vychádza len zo skutočností tvrdých účastníkmi a vykonáva len tie dôkazy, ktoré účastníci navrhli. Súdu predložil ako dôkaz o svojich nárokoch platnú zmenku spĺňajúcu všetky formálne a materiálne náležitosti predpokladané zák. č. 191/1950 Sb., ktorou dokázal svoje právo na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva a voči forme obsahu zmenky zo strany odporkyne neboli námietky. Neexistovala preto okolnosť, ktorá by odôvodňovala vykonanie ďalších dôkazov nevyhnutných pre rozhodnutie vo veci. V danej veci preto súd mohol a mal rozhodnúť o práve na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva len z predloženej zmenky. Mal za to, že predpokladom vydania rozsudku v tomto konaní bolo výlučne predloženie originálu zmenky. Konštatoval, že odporkyňa mohla v zmysle čl. 5 ods. 3 a ods. 6 nariadenia vzniesť námietky voči zmenke, ak však tak neurobila, musia byť akékoľvek iné námietky odmietnuté, a to z dôvodu uplatnenia koncentračnej zásady konštruovanej nariadením. Vytkol prvostupňovému súdu, že z vlastnej iniciatívy, bez návrhu odporkyne a bez legitímneho podnetu na jej ťarchu vykonal dokazovanie, ktoré údajne preukázalo charakter odporkyne ako spotrebiteľa, hoci odporkyňa sa tejto obrany žiadnym spôsobom nedovoľavala, uplatnenú pohľadávku nerozporovala a svojím konaním ju prakticky uznala. Súd prvého stupňa tak iniciatívne rozširoval okruh dotazovaných skutočností v tom smere, aby získal pre neho dostatočný podklad pre zamietnutie návrhu na uplatnenie pohľadávky, nevykonal žiadne dokazovanie nad rámec navrhnutých dôkazov v prospech uplatnenej pohľadávky, a teda neobjektívne podporil odporkyňu v tomto konaní. Navyiac pri vydávaní rozhodnutia vychádzal z podľa neho nesporných skutočností, za ktoré považoval to, že odporkyňa so spoločnosťou Pohotovosť, s.r.o. uzatvorili zmluvu o úvere, že zmenka, ktorá je predmetom tohto konania, je zabezpečovacou zmenkou a že odporkyňa uzatvorila zmluvu o úvere ako spotrebiteľ. Tieto skutočnosti však neboli tvrdením ani jedného z účastníkov konania a súd ich vyabstrahoval z dokazovania, ktoré si sám navrhol. Za situácie, že odporkyňa a ani navrhovateľ sa k týmto skutočnostiam nikdy nevyjadrili, preto neexistuje spôsob, akým by súd mohol dospieť k ich nespornosti. Ak teda súd prvého stupňa svoje rozhodnutie založil na týchto nesporných skutočnostiach, jeho rozhodnutie je postihnuté vadou, ktorá má za následok jeho nesprávnosť. Uzavrel preto, že prvostupňový súd dospel k rozhodnutiu na základe aplikácie nesprávnych právnych predpisov, ako aj nesprávnej interpretácii príslušných právnych predpisov práva Európskej únie. V tejto súvislosti uviedol, že je majiteľom zmenky na základe indosamentu a nie je účastníkom akéhokoľvek spotrebiteľského vzťahu, pričom zmenka je samostatným abstraktným záväzkom neakcesorickej povahy a nie je možné ju spájať, či podmieňovať inými okolnosťami, než sú na zmenke uvedené. Namietal, že prvostupňový súd sa aplikáciou príslušných ustanovení o zmenke upravených v zák. 191/1950 Sb. vôbec nezaoberal, čím ignoroval predmet sporu a vec posudzoval, akoby išlo o bežný zmluvný záväzok, čo je neprípustné. Odporkyňa vo všeobecnosti nie je oprávnená vznášať tzv. kauzálne námietky voči majiteľovi zmenky, ktoré vyplývajú z jej vzťahov s pôvodným majiteľom zmenky. Keďže tak v sporovom konaní nemôže činiť odporkyňa, tým menej tak môže činiť sám súd, čo podporil poukazom na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Obo 3/2008 zo dňa 22. októbra 2008. Vytkol prvostupňovému súdu, že porušil poučovaciu povinnosť prekročením ustanovenia § 5 ods. 1 OSP, porušil tiež ustanovenia o vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov, a prihliadol na skutočnosti a dôkazy, na ktoré nebolo možné prihliadnúť, pretože nemali byť v sporovom konaní vedenom podľa nariadenia vykonané bez návrhu. Ďalej uviedol, že pokiaľ prvostupňový súd vyhodnotil zmenku ako vadnú zmenku, t.j. neplatný právny úkon, jeho záver vychádza len z kauzálnych námietok, ktoré však nikto v konaní nevzniesol, ani

nikto z účastníkov nepreukazoval, pričom kauzálne námietky sú po indosovaní v zásade neprípustné a teda zmluvný vzťah medzi odporkyňou a remitentom je po indosovaní irelevantný. Navyše mu nie je známy obsah údajného zmluvného záväzku. Mal za to, že vzhľadom na úplnú samostatnosť, oddelenosť a nezávislosť zmenkového záväzku nie je možné hovoriť o tom, že zmenka je zmenkou podľa Zákona o spotrebných úveroch a že tomuto zákonu odporuje. Argumentoval, že zmenka uplatnená v tomto konaní má všetky zákonom predpísané náležitosti, a teda ide o platnú zmenku. Záverom uviedol, že samotný Zákon o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z. z. pripúšťa, aby na zabezpečenie nárokov zo spotrebiteľského úveru bola vystavená zmenka s tým, že limitovaná bola len výška zabezpečenia vo vzťahu k aktuálnej výške dlhu v čase vyplnenia. Z toho vyplýva, že prípustné sú akékoľvek zmenky, doložky a zároveň aj blankozmenky s úpravou vyplnenia zmenky v dohode o vyplňovacom práve. Okrem toho zákonodarca pripúšťa, že zmenky budú vyplňované dodatočne po vystavení, pretože inak by použil spojenie v čase vystavenia, resp. by vylúčil vyplňovanie zo strany veriteľa. Vyplýva z toho, že dohoda o vyplňovacom práve nemohla byť neplatná a nemohla byť neprijateľnou zmluvnou podmienkou ani v prípade spotrebiteľských úverov, pretože právna úprava explicitne pripúšťa používanie blankozmieniek. Zároveň si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania.

Odporkyňa sa k odvolaniu navrhovateľa vo veci samej nevyjadrila.

V priebehu odvolacieho konania zoberal navrhovateľ návrh v čiastočne späť, a to v rozsahu zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne zo sumy 781,27 eura od 01.11.2010 do 12.08.2013, zo sumy 751,27 eura od 13.08.2013 do zaplatenia, z časti uplatneného zmenkového úroku vo výške 0,25% denne, čím si navrhovateľ uplatňuje zmenkový úrok už len vo výške 0,06% denne. Na výzvu odvolacieho súdu sa odporkyňa k čiastočnému späťvzatiu nevyjadrila.

Podľa § 208 OSP ak je návrh na začatie konania vzatý späť, keď už rozhodol súd prvého stupňa, ale jeho rozhodnutie nie je dosiaľ právoplatné, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. Súd späťvzatie nepripustí, ak druhý účastník s tým nesúhlasí. Ak späťvzatie pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvého stupňa a konanie zastaví.

Pretože navrhovateľ po rozhodnutí súdu prvého stupňa do času, kým rozhodnutie nenadobudlo právoplatnosť vzal svoj návrh v časti zmenkového úroku vo výške 0,19% denne späť a žiadal zastaviť konanie, odporkyňa sa k čiastočnému späťvzatiu nevyjadrila, preto mal za to, že nemala námietky, dospel k záveru, že sú splnené všetky podmienky stanovené v § 208 OSP. Pre uvedené dôvody odvolací súd pripustil čiastočné späťvzatie návrhu, v tej časti zrušil napadnutý rozsudok a konanie zastavil.

Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP) prejednal odvolanie navrhovateľa bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP s verejným vyhlásením rozhodnutia pri splnení si povinnosti upravenej v ust. § 156 ods. 3 OSP a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

V tomto konaní sa navrhovateľ svojím návrhom voči odporkyňi domáha zaplatenia zmenkovej sumy 751,27 eura s príslušenstvom dôvodiac, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky vystavenej odporkyňou, pričom indosovaná zmenka je vistazmenkou opatrená doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“ a indosant predložil zmenku na zaplatenie, lebo vystaviteľ pohľadávku neuhradil. Navrhovateľ návrh uplatnil podľa čl. 4 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len „nariadenie“).

Cieľom nariadenia je zjednodušenie a urýchlenie zahraničných konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu, zníženie nákladov a zaručenie rovnakých podmienok pre veriteľov a dlžníkov (ods. 7 a 8 preambuly nariadenia). Pri postupe podľa nariadenia je súd povinný rešpektovať právo na spravodlivý proces a zásadu kontradiktórneho konania a to najmä pri rozhodovaní o potrebe ústneho pojednávania a o spôsobe a rozsahu dokazovania, ktoré je nevyhnutné pre vydanie rozhodnutia (ods. 9 preambuly a článok 9 nariadenia). Uplatňuje sa v občianskych a obchodných veciach v cezhraničných prípadoch, bez ohľadu na povahu súdu a celková hodnota nároku bez navýšenia o úroky, náklady a výdavky nepresahuje čiastku 2.000 eur v čase doručenia žalobného formulára na súd (článok 2 ods. 1 nariadenia). Veci vylúčené z vecnej pôsobnosti nariadenia sú taxatívne vypočítané v článku 2 ods. 2 nariadenia, pričom nariadenie nevylučuje z vecnej pôsobnosti spotrebiteľské spory, v ktorých spotrebiteľ vystupuje ako účastník konania či už na strane navrhovateľa alebo odporcu. Konanie je v zásade

písomné, ide o tzv. „formulárové konanie“, podstatou ktorého je komunikácia navrhovateľa a odporcu so súdom prostredníctvom vzorových tlačív. V prípade, ak sa súd domnieva, že informácie, ktoré poskytol navrhovateľ, nie sú dostatočne jasné alebo primerané, alebo ak formulár návrhu nie je správne vyplnený a pokiaľ sa pohľadávka nezdá byť zjavne neopodstatnená alebo návrh neprípustný, dá navrhovateľovi možnosť formulár návrhu doplniť alebo opraviť alebo predložiť určené doplňujúce informácie alebo doklady alebo vziať návrh späť a to v lehote, ktorú určí (článok 4 ods. 4 nariadenia). V prípade, že súd dospeje k záveru, že nárok je zjavne neopodstatnený alebo návrh je neprípustný alebo ak navrhovateľ formulár návrhu v určenej lehote nedoplnil alebo neopravil, súd návrh zamietne (neopodstatnenosť nároku alebo neprípustnosť návrhu sa posudzuje podľa vnútroštátneho práva - ods. 13 preambuly nariadenia). Z článku 19 nariadenia vyplýva, že pokiaľ nariadenie neustanovuje inak, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi procesným právom členského štátu, v ktorom sa konanie vedie. S ohľadom na uvedené je na mieste konštatovať, že nariadenie nekladie žiadne prekážky pre aplikáciu všetkých procesnoprávných princípov použiteľných v slovenskom právnom poriadku a v možnosti súdu preskúmať predložené listinné dôkazy. Z procesného hľadiska teda k návrhu môže súd pristupovať s rovnakou mierou ingerencie, ako k akémukoľvek inému návrhu uplatnenému v konaní pred súdom, vo veci môže konať aj formou nariadeného pojednávania a to nielen na základe návrhu účastníka, ale aj keď to sám považuje za potrebné. Rovnako tak môže aplikovať svoje znalosti určitých okolností z jeho činnosti (notoriety) a zohľadniť ochranu slabšieho v konaní, či ochranu dobrých mravov. Z nariadenia totiž nevyplýva povinnosť súdu automaticky návrhu vyhovieť a pokiaľ vzhľadom na návrh také skutočnosti, ktoré ho vedú k záveru o jeho neprípustnosti, návrh zamietne a to aj v prípade absencie aktivity žalovanej strany v konaní, čo vyplýva priamo z článku 4 bod 4 nariadenia. Nariadenie je tak len alternatívnym nástrojom pri rešpektovaní procesných pravidiel príslušného členského štátu.

Z hľadiska hmotného práva navrhovateľ v návrhu uplatnil právo zo zmenky vystavenej odporkyňou dňa 12. 05. 2009 podľa zákona zmenkového a šekového č. 191/1950 Zb., ktorý je prevzatím textu Ženevského dohovoru o jednotnom zmenkovom zákone zo dňa 07. 06. 1930 (ďalej len „ZZŠ“). Ide o kogentnú a súkromnoprávnú normu, ktorá je prísne formálna, čo si vyžaduje jej špecifický predmet, ktorým sú zmenky. Zároveň ide o zákon „lex specialis“, pričom všeobecným právnym predpisom k nemu je Občiansky zákonník.

Podľa článku I. § 16 ods. 1 veta prvá ZZŠ o tom, kto má zmenku v rukách platí, že je oprávneným majiteľom, ak preukáže svoje právo nepretržitým radom indosamentov, a to aj vtedy, ak posledný z nich je blankindosament.

Podľa článku I. § 17 ZZŠ kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi, alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka.

Podľa článku I. § 48 ods. 1 ZZŠ majiteľ môže postihom žiadať: 1/ zmenkovú sumu, pokiaľ nebola zmenka prijatá alebo zaplatená s úrokmi, ak boli dojednané, 2/ šesťpercentné úroky odo dňa zročnosti, 3/ trovy protestu a podaných správ, ako aj ostatné trovy, 4/ odmenu vo výške jednej tretiny percenta zmenkovej sumy, alebo v menšej dohodnutej výške.

Podľa § 459 OZ platnosti záväzku nebráni, ak nie je vyjadrený dôvod, na základe ktorého je dlžník povinný plniť. Veriteľ je však povinný preukázať dôvod záväzku s výnimkou cenných papierov hromadne vydaných alebo iných cenných papierov, pre ktoré je zákonom ustanovené, že veriteľ túto povinnosť nemá.

V tejto súvislosti však nemožno opomíňať, že judikatúrou Súdneho dvora EÚ bola vyslovená všeobecná zásada, podľa ktorej špecifiká súdneho konania, ktoré prebieha v rámci vnútroštátneho práva medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, nemôžu predstavovať skutočnosť spôsobilú ovplyvniť právnu ochranu, ktorá podľa ustanovení Smernice 93/13/EHS spotrebiteľovi musí byť poskytnutá, čo potvrdzuje aj článok 14 Smernice 87/102/EHS. Smernica rady č. 87/102/EHS z 22. 12. 1986 o aproximácii zákonov iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú spotrebiteľského úveru (ďalej len „smernica“) síce používanie zmeniek v spotrebiteľských zmluvách nezakazuje, ale podľa článku 10 smernice jednoznačne členské štáty môžu povoliť používanie zmeniek v spotrebiteľských zmluvách iba vtedy, ak zároveň zabezpečia vhodnú ochranu spotrebiteľa. Pojem „vhodná ochrana“ spotrebiteľa treba vykladať so zreteľom na článok 14 smernice, ktorá zakazuje

znižiť štandard ochrany spotrebiteľa, a preto je ju potrebné chápať ako celkový právny rámec ochrany spotrebiteľa vyplývajúci z predpisov práva únie a judikatúry Súdneho dvora EÚ, ktorá zahŕňa aj povinnosť vnútroštátnych súdov ex offio skúmať nekalosť zmluvných podmienok. V prípade záveru, že pri vymáhaní dlžnej sumy z indosovanej zmenky súd nemá možnosť hodnotiť obsah spotrebiteľskej zmluvy a rozhodnúť o nekalosti niektorých zmluvných podmienok, či zhodnotiť platnosť zmenky samotnej, išlo by o neprijateľné zníženie právnej ochrany prináležiacej spotrebiteľovi a o porušenie zásady efektivity. Rigidná aplikácia ust. § 17 ZZŠ by totiž spôsobila spotrebiteľovi neprimerané ťažkosti pri až následnom možnom domáhaní sa ochrany svojich práv. Znamená to potom, že pokiaľ súd spoľahlivo zistí, že na strane odporcu ide o spotrebiteľa, bez ohľadu podľa akého procesného predpisu sa nárok uplatňuje, poskytne mu ochranu prostredníctvom právnej úpravy o ochrane spotrebiteľa. V tomto smere už Ústavný súd ČR vo svojich nálezochoch judikoval, že súčasné napätie spojené so zmenkami je spôsobené ich nevhodným používaním (zneužívaním) najmä voči subjektom, na ktorých nemožno znalosť špecifickej a značne rigidnej zmenkovej úpravy spravodlivo požadovať. V prípade spotrebiteľov, ktorých práva boli dotknuté konaním remitenta (prvého majiteľa ako veriteľa) zmenky, všeobecné súdy nesmú odhliadnuť od ich špecifických záujmov a postavenia a pri svojej rozhodovacej činnosti musia hľadať také interpretačné a aplikačné východiská, ktoré zabránia zneužívaniu práv v dôsledku aplikácie zmenkových inštitútov neprimerane v neprospech niektorého z účastníkov zmenkového vzťahu. Tiež vyslovil pravidlo, že zákaz zneužitia práva je silnejší, než dovoľenie dané právom, a pokiaľ právna norma určité správanie aprobuje, a iná za predpokladu, že je zneužívané, ho zakazuje, takéto konanie v skutočnosti nie je výkonom práva, ale protiprávnym úkonom. Výkonu práva, ktoré je jeho zneužitím súdy nesmú poskytnúť ochranu, keďže takýto postup by bol v rozpore s ústavou chránenými právami (sp. zn. Pl. ÚS 16/12 zo dňa 16. 10. 2012, IV. ÚS 457/10 zo dňa 18. 07. 2013, I. ÚS 210/15 zo dňa 16. 09. 2015).

Podľa § 4 ods. 6 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom do 31. 12. 2010, v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30 % istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s prechádzajúcou vetou veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky.

Veriteľ zodpovedá za škodu vzniknutú spotrebiteľovi porušením odseku 6 veriteľom (§ 4 ods. 7 zák. č. 258/2001 Z. z.).

V posudzovanej veci súd prvého stupňa vo svetle vyššie citovanej právnej úpravy, ako i podaného výkladu odvolacieho súdu postupoval, v tomto smere vo veci riadne zistil skutkový stav a túto i správne posúdil po právnej stránke. Nakoľko odvolací súd sa plne stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa ako vyčerpávajúcim a presvedčivým, využijúc postup podľa § 219 ods. 2 OSP sa obmedzuje len na skonštatovanie jeho správnosti, a preto súdom prvého stupňa uvádzané dôvody duplicitne opakovať nebude.

Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa odvolací súd len opätovne podčiarkuje, že predmetom konania je nárok vyplývajúci zo zmenky indosovanej na navrhovateľa sídliaceho v Českej republike, ktorý si svoje právo vyplývajúce zo zmenky uplatňuje v rámci európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu podľa nariadenia. Navrhovateľom predložená zmenka má svoj základ v dohode o vyplňovacom práve zmenky obsiahnutej vo všeobecných úverových podmienkach právneho predchodcu navrhovateľa tvoriacich neoddeliteľnú súčasť spotrebiteľskej úverovej zmluvy. V nadväznosti na to súd prvého stupňa preto dôvodne skúmal charakter tohto vzťahu, keď nariadenie je síce procesný prostriedok, ktorý konanie urýchľuje, ale nebráni súdu postupovať rešpektovaním vyššej súdnej ochrany spotrebiteľa, pričom prieskum uplatneného nároku, s oporou v doloženej zmenke, nemôže byť ovplyvnený povahou použitého procesného nástroja. V tomto smere je potrebné vychádzať zo zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere medzi odporkyňou a právnym predchodcom navrhovateľa, ktorý spotrebiteľský úver definoval ako dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme (§ 2 písm. a/ zákona). Za veriteľa označoval fyzickú alebo právnickú osobu poskytujúcu spotrebiteľský úver v

rámci svojho podnikania (§ 3 ods. 1 zákona) a za spotrebiteľa fyzickú osobu, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel, než na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania (§ 3 ods. 2 zákona). Je už notoriou, že základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. I podľa názoru odvolacieho súdu v tomto konaní bolo preukázané výsledkami vykonaného dokazovania, že sporom dotknutá zmluva o úvere je spotrebiteľskou zmluvou, ktorej súčasťou boli všeobecné úverové podmienky vopred pripravené pre veľký počet spotrebiteľov a tieto odporkyňa ovplyvniť nemohla. Rovnako tak právny predchodca navrhovateľa ako dodávateľ mal v predmete svojej činnosti poskytovanie úverov a v konaní nebolo preukázané, že úver bol odporkyňi poskytnutý za účelom výkonu zamestnania, povolania alebo podnikania. V tomto smere navrhovateľ si nespĺnil svoju dôkaznú povinnosť, ktorá ho v konaní zaťažovala (§ 120 ods. 1 prvá veta OSP), na preukázanie nesporebného charakteru úverovej zmluvy a to spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti. Takouto okolnosťou totiž nemôže byť len všeobecný údaj o poskytnutí úveru uvedený v úverovej zmluve bez bližšieho ozrejmenia a preukázania súvislostí medzi výkonom povolania, zamestnania, resp. podnikateľskou činnosťou dlžníka a uzatvorením konkrétnej zmluvy. Bez preukázania, že odporkyňa ako dlžníkovi bol úver poskytnutý na podnikanie, má tak v úverovej zmluve uvedený účel jej uzatvorenia rovnaký dôsledok, ako by tam uvedený nebol. Odvolací súd si preto v plnom rozsahu osvojil názor prvostupňového súdu, že v danej veci odporca je spotrebiteľom, na ktorého sa vzťahuje ochrana podľa zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, ako aj zák. č. 40/1964 Zb. (Občiansky zákonník), do ktorých boli transponované smernice č. 93/13/EHS z 05. 04. 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a č. 87/102/EHS z 22. 12. 1986 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú spotrebiteľského úveru a relevantná je aj príslušná judikatúra Európskeho súdneho dvora, týkajúca sa ochrany práv spotrebiteľov, ktorú úpravu následne súd prvého stupňa i v konaní dôsledne aplikoval.

Reagujúc i na ďalšie námietky navrhovateľa uplatnené v jeho odvolaní odvolací súd dodáva, že jeho argumentácia spochybňujúca postup súdu prvého stupňa pri vykonávaní dôkazov je neopodstatnená z dôvodov podľa už zhora podaného výkladu odvolacieho súdu. Rovnako tak neobstojí tvrdenie navrhovateľa, podľa ktorého pri rozhodovaní o uplatnenom nároku zo zmenky sa má vychádzať výlučne z predloženej zmenky predstavujúcej samostatný abstraktný záväzok neakcesorickej povahy. Abstraktný charakter zmenky bol totiž spochybnený už v ust. § 4 ods. 6 zák. č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere, pričom v danom prípade právny predchodca navrhovateľa zákonný limit zmenkovej sumy nerešpektoval a zmenku napriek výslovnému zákazmu prijal a následne ju previedol na navrhovateľa. Zmenka tak bola vystavená v rozpore s vnútroštátnym právnym poriadkom a aj v rozpore s právom Európskej únie. Navyiac, rešpektovanie výlučne abstraktného charakteru zmenky je neprijateľné aj z pohľadu judikatúry Súdneho dvora EÚ.

Odvolací súd tiež konštatuje, že pokiaľ ide o dohodu o vyplňovanom práve zmenky, táto bola upravená v článku 17 VPPÚ a umožňovala vystaviť povinnému zmenku, v ktorej nie je vyplnená zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy, pričom zmenkovú sumu vyplní veriteľ v rozsahu všetkých jeho peňažných nárokov voči dlžníkovi, ktoré podľa uváženia veriteľa vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky. Takéto zmluvné dojednanie o vyplnení zmenky za stavu, že ide o spotrebiteľský vzťah a ktoré zmluvné dojednanie mení vzťah medzi účastníkmi zo zmluvného dojednania na vzťah zo zmenky, ktorý nie je zásadne kauzálny a neposkytuje žiadnu ochranu spotrebiteľovi, musí súd vyhodnotiť ako neprijateľné a tým neplatné v súlade s § 53 ods. 5 OZ, resp. ako neplatné dojednanie v zmysle § 52 ods. 2 OZ. Okrem toho uzavretím takej dohody o vyplnení zmenky veriteľ dostáva do rúk oprávnenie rozhodnúť o tom, že ním požadované plnenie je v súlade so zmluvou, čo je rozporné i s ust. § 53 ods. 4 písm. o/ OZ. Navyiac, z uzatvorenej dohody žiadne informácie o dôsledkoch vystavenia zmenky pre odporkyňu ako spotrebiteľa nevyplývajú, pričom neinformovanosť spotrebiteľa, resp. jeho nedostatočná informovanosť v oblasti spotrebiteľských právnych vzťahov mu nemôže byť na ujmu. Vystavením zmenky v rozsahu nad zákonom povolený limit, vzhľadom na povahu tohto cenného papiera, bolo tak odporkyňi zhoršené jej zmluvné postavenie. V tejto súvislosti je právne významné aj ust. § 54 ods. 1, 2 OZ, podľa ktorého zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Dojednanie o zmenke, ktoré nezohľadňuje právne predpisy na ochranu spotrebiteľa, preto odporuje ust. § 54 ods. 1, 2 OZ a na podklade takéhoto dojednania zmenka nemohla byť platne vystavená a ani platne indosovaná.

V neposlednom rade odvolací súd odkazuje i na spoločné stanovisko prijaté občiansko-právnym kolégiom a obchodnoprávnym kolégiom Najvyššieho súdu SR dňa 20. 10. 2015 k postupu súdov nižšieho stupňa vo veciach návrhov s uplatneným právom zo zmenky vo vzťahu k ochrane spotrebiteľa, z ktorého odvolací súd vychádzal i pri posudzovaní predmetnej veci. Podľa tohto stanoviska, ak navrhovateľ ako dôkaz osvedčenia uplatneného nároku doloží zmenku, platí bez ohľadu na povahu procesného nástroja, ktorý použil, že I. pokiaľ z akýchkoľvek okolností v prejednávanej veci vyplynie konajúcemu súdu súvislosť s nekalou povahou či neprípustnosťou uplatneného nároku, je tento ex offo povinný zabezpečiť prieskum nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom má nárok základ; II. pokiaľ súd nevzhliadne žiadnu nekalosť či neprípustnosť predloženého návrhu, pristúpi k prieskumu uplatneného nároku v rozmedzí prípadne vznesených námietok, zohľadňujúc ich rozsah a povahu pri rešpektovaní povinnosti posúdiť prípadnú absolútnu neplatnosť úkonu, ak to z vykonaného dokazovania vyplynie. Ak je vystaviteľom zmenky spotrebiteľ, je možné túto skúmať až po úroveň dohody o vyplňovacom práve, aplikujúc právnu úpravu platnú a účinnú v čase, kedy bola zmenka vystavená. Aj v prípade, že nie sú podané kauzálne námietky vystaviteľom zmenky (bez ohľadu na to, či je spotrebiteľom), ktorý je na strane žalovaného, je možné preskúmať a podľa okolností prípadu posúdiť nárok na uplatnený zmluvný úrok ako nárok uplatnený v rozpore s dobrými mravmi, ak výška uplatneného nároku podľa úvahy súdu takýto exces dosahuje.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v jeho zamietajúcej časti podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správny potvrdil, keď súd prvého stupňa vo veci riadne zistil skutkový stav a vyvodil z neho i správny právny záver.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 OSP tak, že v odvolacom konaní úspešnej odporkyni ich náhradu nepriznal, pretože si náhradu neuplatnila a ani jej trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.